

27 יולי 2015
840068

לכבוד
מר משה בר סימן טוב – מנכ"ל
משרד הבריאות
ירמיהו 39
ירושלים

א.נ.,

הנדון: חריגה מסמכות בגביית אגרות ע"י משרד הבריאות

1. אנו מבקשים ממך להתערב לאלתר, במחלקת תמרוקים, באגף הרוקחות במשרד הבריאות, העוסקת ברישוי תמרוקים, אשר פועלת בניגוד חמור לדין.
2. לא רק שמחלקת התמרוקים דורשת מיבואנים תשלום אגרות, שלא נמנות על האגרות המפורטות בד"ן, דבר המהווה בעליל חריגה מסמכות, היא גם עושה דבר חמור נוסף, ונוקטת בפרקטיקה פסולה, שאין לה אח ורע במדינה שומרת חוק, ועוד במשרד ממשלתי, משהיא מתנה מתן שירותים ליבואנים, בתשלום אותן אגרות בניגוד לדין, דבר שלא יעלה על הדעת.
3. בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (תמרוקים) תשל"ג-1973 (להלן: "הצו"), המהווה את המקור החוקי היחיד המסדיר מתן רישיונות ליצרן וליבואן בתחום התמרוקים, קבועים שישה סוגי אגרות אותן מוסמך משרד הבריאות לגבות.
4. על אלו נמנות אגרה בעד רישיון תמרוקים כללי או חידושו, אגרה בעד רישיון תמרוקים פלוני או חידושו, ואגרה בעד תעודת בדיקה לתמרוק פלוני, בין לצורך הוצאת רישיון לתמרוק פלוני ובין לצורך חידושו.
5. בסעיף 3 בצו מצוין, כי האגרות המשולמות בעד רישיון תמרוק כללי ופלוני ובעד חידושו, ובעד תעודת הבדיקה, הינן כמפורט בסעיף 2 בתוספת השניה לתקנות אגרות בריאות, תשמ"ט-1989, ותו לא.
6. דא עקא, מחלקת התמרוקים דורשת וגובה שלא כדין, אגרות נוספות על אלו הקבועות בצו ובתוספת השניה לתקנות הנ"ל, כגון בעד הוספת גוון לתמרוק פלוני בעל רישיון קיים (דהיינו, רישיון תקף), בעד הוספת שם נוסף לתמרוק פלוני בעל רישיון קיים, ובעד שינויים ברישיון תמרוק פלוני קיים, כגון במקרה של שינוי בתווית, שינוי באריזה, ושינוי בשם היבואן או במען עסקו.
7. מחלקת התמרוקים במשרד הבריאות פועלת כאמור, בהתאם לנוהל פנימי במשרד הבריאות.
8. נוהל פנימי אינו מהווה מקור סמכות לגביית אגרות.
9. רשות שלטון לרבות משרד הבריאות, אמורה ליתן שירות ללא תמורה או בתמורה הקבועה בדין, ולפיכך, ברי, כי הטלת אגרה, בניגוד לאמור במישרין בצו ובתקנות, היא דבר חסר תוקף.
10. בצו ובתוספת השניה לתקנות הנ"ל, אין זכר לאגרה בעד שינויים כלשהם ברישיון תמרוק פלוני קיים, כגון במקרה של שינוי בתווית, שינוי באריזה, ושינוי בשם היבואן או במען עסקו, ולאור זאת, דרישת מחלקת התמרוקים לתשלומה מהווה חריגה מסמכות. בצו ובתוספת השניה לתקנות הנ"ל, אין זכר לאגרה בעד הוספת שם לתמרוק בעל רישיון קיים, ולאור זאת, דרישת מחלקת

התמרוקים לתשלומה מהווה חריגה מסמכות. בצו ובתוספת השניה לתקנות הני"ל, אין זכר לאגרה בעד תוספת גוון לתמרוק בעל רישיון קיים, ולאור זאת, דרישה לתשלומה מהווה חריגה מסמכות.

11. אם לא די באמור, מחלקת התמרוקים במשרד הבריאות, נוהגת כבעלת עסק פרטי (שרשאי בשונה מרשות שלטונית לנהוג כפי שהוא רוצה, וגם לא לתת שרות), בשעה שהיא כופה את תשלום האגרות הני"ל על היבואנים, בדרך של סירוב למתן שירותים ליבואנים, עד לתשלומן.

12. מחלקת התמרוקים במשרד הבריאות, מעמידה תכתיב בפני היבואנים, לפיו או שישלמו את האגרות שהיא גובה בחוסר סמכות, או שלא יקבלו שירות, והיבואנים בלית ברירה משלמים, מחוסר ברירה.

13. אין מדובר על סירוב נקודתי לבצע פעולה ספציפית בגינה נגבית האגרה בחוסר סמכות, עד לתשלומה של האגרה, דבר שאף הוא נגוע בחוסר סמכות, אלא גם בסירוב כללי למתן שירותים ע"י מחלקת התמרוקים במשרד הבריאות, עד לתשלום כל אגרה אחרת הנגבית בחוסר סמכות, דבר שלא יעלה על הדעת.

כך כדוגמה, יבואן המבקש לעדכן את כתובת עסקו, ומסרב לשלם את האגרה הנגבית ע"י מחלקת התמרוקים בחוסר סמכות, מסרבת מחלקת התמרוקים במשרד הבריאות לטפל בבקשתו לתוספת גוון.

כל עוד לא ישלם היבואן את האגרה בעד השינוי ברישיונו הקיים, כשינוי במען עסקו, אף שאינה חוקית, לא יזכה לקבל שירות ממחלקת התמרוקים, ביחס לבקשה אחרת שלו, לרבות, למשל, לתוספת גוון.

14. באופן הזה, לא זו בלבד שהאגרה ניגבת שלא כדין, גם נמנע מהיבואן, שלא כדין, היבוא והשיווק של המוצר, לגביו ניתן הרישיון, בגוון הנוסף.

15. לא רק הדרישה לתשלום אגרות שאינן קבועות כדין, מהווה חריגה מסמכות, ואינה כדין, גם הנוהל הפסול והבלתי חוקי שנוקט משרד הבריאות, בהתניית מתן השירותים בתשלומן, אינה כדין.

16. לאור האמור, נדרשת התערבותך הדחופה, לפיה תורה לעובדי משרדך לחדול לאלתר מגביית אגרות לפי נהלים פנימיים של משרדך, בניגוד לקבוע בצו ובתקנות הני"ל, ולא פחות חמור מכך, מסירובם ליתן שירותים ליבואנים, תוך העמדת תנאים ותכתיבים שאין להם זכר כדין, בחוסר סמכות, כי רק אם ישלמו היבואנים האגרות הנגבות בחוסר סמכות, יזכו לקבל את שירותי משרדך.

בכבוד רב
ראובן בילט, עו"ד
יו"ר חטיבת התמרוקים

העתקים:
עוז חיים – סמנכ"ל חטיבות ענפיות, כאן.
חנה לאידרשניידר – מנהלת תחום כימיה ופרמצבטיקה, כאן.